Přiznání daní (fasse).

I. Pojem.

Přiznáním daní ve smyslu zákona rozumí se písemně sdělané, pokud se týká, do protokolu zapsané prohlášení strany, kterým sama dle svědomí svého a dle majetkových poměrů svých stanoví co do podmínek, za jakých může povinnosti berní dostáti. Prohlášení toto, podávané dle zvláštního vzorce, předepsáno jest při dani výdělkové, při osobní dani z příjmu, při dani důchodové a při dani domovní. Na základě přiznání vyměřuje se pak ta či ona daň.

II. Daň výdělková.

Každý podnikatel podlehající dani z výdělku ve smyslu zák. ze dne 25. října 1896 č. 220 ř. z. povinen jest ročně podati u příslušného berního úřadu I. instance přiznání o poplatném ryzím výtěžku všech provozovaných podniků. Povinnosti této učiniti jest zadost do 14 dní po tom dni, kdy účetní závěrka byla statutárně nebo jinak řádně schválena, nejdéle však v prvních 6 měsících nového obchodního roku. Ku přiznání připojiti jest úplnou rozvahu, schválené účetní závěrky, po případě zprávy o činnosti ve 2 exemplářích. Mimo to jest podnikatel zavázán podati k žádosti úřadu berního potřebná vysvětlení a výkazy, zejména prokázati ryzí výtěžek jednotlivých podniků (§ 110 zák. ze dne 25. října 1896 č. 220 a čl. 52 vykon. předp. k zákonu tomuto z r. 1897).

Berní úřad zkoumá došlá přiznání co do formy a obsahu a provádí případné opravy a doplňky řídě se při tom výpověďmi strany, dobrozdáním znalců i přesvědčením vlastním (§ 111 cit. zák. a čl. 54 vykon. předp.). Nepodá-li poplatník v zákonné lhůtě přiznání a potřebných pomůcek účetních, může býti základ poplatnosti a daň vyměřena dle pomůcek, jaké má berní úřad k disposici nebo které si vhodným způsobem opatří. Prve, než užije berní úřad práva tohoto, má vyzvati poplatníka, aby ve lhůtě aspoň 4 neděl podal přiznání a potřebné doklady, jinak že bude daň vyměřena z moci úřední; spolu může berní úřad pohroziti tresty pořádkovými (§ 112 cit. zák. a čl. 53 cit. vykon. předp. — Ostatně viz též čl. »Podniky veřejně účtující«).

III. Osobní daň z příjmu a daň ze služného vyššího.

Přiznání podává se zde každoročně ve lhůtě určené zemským úřadem finančním (obyčejně do jednoho měsíce). Co se týče příjmu ze služného, ze mzdy nebo výslužného, má se uvésti v přiznání, zda příjem záleží v penězích, v přírodninách, v užívání věci nebo v jiných dávkách, a udati se má jméno, stav a bydliště osoby k vyplácení příjmů těch zavázané.

Duchovní požívající doplňku kongruy, mají štoly a ona mešní stipendia, která podle § 3 zák. ze dne 19. dubna 1885 č. 47 ř. z. se započítávají při výměře doplňků kongruových, přiznati toliko tím obnosem, jakým bylo počítáno v posledním přiznání schváleném od politického úřadu zemského. Eventuelní příjmy z jiných mešních stipendií přiznávají se podle skutečného svého výtěžku.

Plyne-li příjem z kapitálu, označiti má poplatník výši kapitálu a míru úrokovou, jakož i obnos došlých úroků, dále jméno a bydliště osob zavázaných ku placení úroků. Avšak poplatník může se tu prostě odvolati na přiznání z roku předešlého nebo prohlásiti, že udání potřebná jest ochoten předložiti, kdykoli o to úřadem požádán bude. Konečně má se

v přiznání vytknouti stručně příjem, který dani z příjmu podroben není (§ 202 cit. zák. z r. 1896 a čl. 29 vykon. předp.).

Přiznání berní podati jest u finančního úřadu I. instance, nebo berním úřadům, jsou-li tyto zmocněny k tomu vzhledem ku zvláštním místním poměrům. Přiznání, která má každoročně podávati nejvyšší dvorní maršálek za členy císařského domu, přijímá ministr financí, který též určí příjem dani podrobený (§ 203 cit. zák.).

Osoby, jichž poplatný příjem nepřevyšuje ročních 1000 zl., nejsou pravidelně povinny ku přiznání, leč by k němu byly zvlášť vyzvány berním úřadem nebo předsedou komise ukladací. Jsou tedy osoby tyto osvobozeny od povinnosti podávati přiznání; od placení osobní daně z příjmu jsou osvobozeny toliko ty osoby, jichž příjem nepřesahuje ročních 600 zl. Pro osoby, jichž příjem činí více než 600 zl. a méně než 1000 zl., uloží se daň odhadnutím. Pochybuje-li určitá osoba o výši poplatného příjmu, může kdykoli přiznání podati, ježto dle zákona osoby takovéto jsou k tomu vždycky oprávněny (§ 204 cit. zák. a čl. 29 cit. vykon. předp.).

Poplatníky ostatní, kteří povinni jsou bezvýjimečně podati přiznání, vyzve berní úřad aspoň tři neděle před uplynutím lhůty vyměřené ku přiznání a přiloží spolu vzorec o přiznání. Není-li úřadu známo bydliště poplatníkovo, nebo nebyl-li poplatníku vzorec doručen, nemění se nijak závazek poplatníka, ani není nijakž dotčena lhůta vykázaná ku podání fasse a zejména nemůže se poplatník brániti proti následkům opominutého přiznání odvolávaje se na to, že mu příslušný formulář dodán nebyl. Poplatníci, jimž vzorec zmíněný dodán nebyl, mohou kdykoli jej bezplatně obdržeti u úřadů veřejnou vyhláškou naznačených (§ 204 cit. zák. a čl. 29 odst. 4 cit. vykon. předp.). Nepodá-li kdo v předepsané lhůtě přiznání, může býti vzat do vyšetřování pro zatajení daně a za delikt ten potrestán býti dvojnásobným až šestinásobným obnosem, o který daň skutečně byla skrácena nebo skrácena býti mohla; kromě toho povinen jest dodatečně zaplatiti skrácenou daň. Následkům těmto vyvarovati se může tím, že dodatečně podá u příslušného úřadu přiznání nebyv k tomu vyzván.

Berní úřad neb odhadní komise může vyzvati poplatníka, aby podal přiznání do 8 dnů, jinak že bude daň vyměřena z moci úřední prostředky úřadu nejbližšími a nejvhodnějšími. Nebylo-li vyzvání uposlechnuto, může úřad buďto ihned daň sám vyměřiti, nebo trestem pořádkovým poplatníka ku přiznání dohnati, zejména tehdy, když pomůcky k vyměření daně potřebné úřadu nijaké opory ani jistoty nepodávají. Vyměří-li se daň z moci úřední, nezavádí se trestní řízení pro zatajení daně, leč by dodatečně vyšlo na jevo, že příjem, dle něhož daň byla z moci úřední vyměřena, jest menší, nežli vlastní příjem poplatníka (§ 205 cit. zák. a čl. 30 cit. vykon. předp.).

IV. Daň důchodová (rentová).

Každý poplatník jest zavázán každoročně podati přiznání o všech důchodech, které nejsou přímo již postíženy daní pozemkovou, domovní, výdělkovou nebo daní ze služného, leč by šlo o důchody, při kterých dovoleno jest dlužníku sraziti daň důchodovou. Přiznání může býti podáno písemně dle předepsaného vzorce nebo ústně do protokolu. Poněvadž daň důchodová nevyměřuje se podle domácnosti, nýbrž každé jednotlivé osobě zvláště, povinna jest každá osoba berouci jistý důchod, pokud se týká, její zákonný zástupce, přiznání daně podati, a to ve lhůtě stanovené

finančním úřadem zemským pro přiznání k osobní dani z příjmu. Přiznání označovati má zevrubně poplatné důchody, záležejí li v penězích či v přírodninách a pod., dále vytýkati potřebná data osobní (jméno, bydliště atd. poplatníkovo); u pohledávek peněžitých vytčen býti má obnos kapitálu a míra úroková, u annuit obnos annuity a splaceného v tom kapitálu, konečně uvésti má poplatník v přiznání srážky, kterých si žádá (§ 138 cit. zák. z r. 1896 a čl. 18 vykon. předp.).

Každého roku nemusí podávati přiznání o svých důchodech dani důchodové podrobených ti,

a) kdož v předchozím berním roce již platili daň důchodovou;

b) mezi tím nezměnili svého bydliště a

c) jichž důchody dani důchodkové podrobené nevzrostly,

d) kdož konečně za těchto podmínek nebyl vyzván zvláště ku přiznání úřadem berním.

Daň se tu vyměří právě tak, jako by osoby tyto přiznaly, že jejich důchody jsou co do výše stejny s důchody v roce předešlém (§ 139 cit. zák. a čl. 18 cit. vykon. předp.).

Osoby, jichž důchody podléhající dani důchodové ani samy o sobě, ani ve spojení s příjmy jinakými nesáhají nad 600 zl., jsou osvobozeny od daně důchodové, a proto také nejsou povinny podávati přiznání příslušného (§ 125 cit. zák. a čl. 18 cit. vykon. předp.). Má-li však poplatník na příjmech vůbec více než 600 zl., povinen jest přiznati i důchody menší než 600 zl. ročně. Berní úřady mají právo vyzvati ku přiznání do 8 dnů ty osoby, o nichž se domnívají, že mají důchody podléhající dani důchodové. Nemá-li dotyčná osoba důchodů takovýchto, má podati vyjádření, že podle svého nejlepšího vědomí a svědomí nemá důchodů dani důchodové podrobených, pokud se týká, že jich neměla v době pro berní povinnost rozhodné (§ 140 cit. zák. a čl. 18 vyk. předp.). Pokud lze dle okolností souditi, že důchody dani důchodové podrobené povahou svou výměry své asi nezmění (důchody doživotní) a pokud lze očekávati, že dotyčný poplatník nenabude nového důchodu (při výměnkářích, osobách nemajetných, jimž odkázán byl za konané služby důchod), vyzvou se takovíto poplatníci k novému přiznání důchodů v občasích tříletých a pětiletých. Bezvýjimečně musí být co rok za přiznání důchodů vyzvány osoby, o nichž známo jest, že mají značné sumy kapitálu, s nimiž častěji změny podnikají, jakož i vůbec osoby, jichž příjmy jsou nejisté, kolísavé (eskomptéři směnek a pod.) (Srvn. čl. 21 cit. vykon. předp.). Bernímu úřadu přísluší zkoumati došlá přiznání co do obsahu i formy; on může žádati na poplatníku, aby jednotlivě vykázal důchody příslušné a předložil listiny, na nichž se důchody tyto zakládají, pokud se týká, může jej k ústnímu výslechu předvolati. Dotyčných listinných průkazů netřeba však předkládati, lze-li seznati důchod z knih veřejných, nebo byl-li by průkaz takovýto velice objemný (eskompt směnek, peněžní obchod atd.) a není-li o udáních poplatníkových zvláštních pochybností; tu zejména dostačují stručné výpisy z obchodních knih poplatníka, z bilance atd. (§ 141 cit. zák. a čl. 22 cit. vykon. předp.). Pochybuje-li úřad o správnosti nebo úplnosti učiněného přiznání, vyzvati má poplatníka, aby do přiměřené lhůty předložil všechny průvodní prostředky a pomůcky k vyšetření základu zdanění potřebné. Má-li však pomůcky tyto úřad po rukou, a přece chová jakékoli pochybnosti v příčině podaného přiznání, může oznámiti to po-

platníku a spolu vyrozuměti jej o tom, že bude daň vyměřena z moci úřední, nebude-li podáno potřebné vysvětlení do 8 dnů (čl. 22 cit. vykon. předp.).

V. Daň domovní.

Ku přiznání daně domovní povinen jest vlastník domu (trvalý požívatel) podléhajícího dani činžovní nebo od daně osvobozeného, pokud se týká, jeho plnomocník nebo zástupce zákonný. Přiznání podáno býti má každoročně do lhůty veřejně vyhlášené, celkem do konce srpna toho roku, který předchází roku bernímu. Přiznání sdělává se dle určitého formuláře a počíná podrobným popisem domu, totiž udáním všechněch domovních částí dle topografických čísel, polohu atd. Na to následuje vlastní tabulka o výnosu činže. Tato tabulka obsahuje čísla bytů (místností), polohu bytů, jich části, jména nájemníků, výnos činžovní, vlastnoruční podpis každého nájemníka. Činžovní výnos zapisuje se po čtvrtletích do 4 sloupců tabulky, při pololetním pronajímání do druhého a čtvrtého sloupce. Předmětem zápisu jest hrubý výnos činžovní, tedy počítaje v to případnou úplatu za vedlejší plnění (dávky), krejcar činžovní, školní atd. Do výnosu činžovního podléhajícího dani domovní započítati jest a přiznati tudíž i náklady na obnovu budovy, pokud se týká, jednotlivé splátky nákladů těch, kteréž platí nájemníci současně s činží (rozh. ze dne 8. června 1886 č. 1613). Totéž platí o obnosu, kterýž se pod názvem »daru« dle smlouvy poskytnouti má vedle nájemného (rozh. ze dne 8. června 1886 č. 1594). Vlastník domu povinen jest též přiznati nájemné, kteréž platí mu podnájemníci z jednotlivých součástí jeho vlastního bytu (rozh. ze dne 11. listopadu 1890 č. 3511); nepřiznává se však nájemné, kteréhož nájemník nabude dalším pronajmutím bytu.

Sleví-li se něco na činži a nájemník (pachtéř) převezme za to určité závazky, jest sleva tato aequivalentem těchto závazků a musí se proto pojmouti v základ vyměřovací (rozh. ze dne 2. dubna 1892 č. 990). Přiznati jest dále výnos z přenechání zdi proti požáru (rozh. ze dne 22. listopadu 1887 č. 2945).

Nelze-li opatřiti vlastnoručního podpisu strany, má prohlášení učiniti o »poznámce« vlastník domu. V poznámce dlužno též uvésti počet plamenů na schodech svítících, vytknouti obnosy z činže připadající na použití zahrad atd. Na konci vyznačiti jest úhrn činže a připojiti podpis fatentův s klausulí o tom, že přiznání jest správné.

Formálně závadná přiznání vrátiti jest poplatníku zpět, nepatrné vady opraví úřad sám.

Shledává li úřad, že výše přiznané sumy jest dle všeho nesprávná, avšak o zatajení poplatné sumy není řeči, pozve úřad poplatníka k osobnímu vysvětlení; nevede li ani tento krok k cíli, provede se místní šetření. Šetření koná se za přítomnosti vlastníka domu nebo jeho zástupce a alespoň 2 vlastníků domů z obvodu, kde dotyčná budova stojí. O výsledku konaného šetření sepíše se protokol; vyšetřující komisař předloží úřadu šetření nařídivšímu protokol tento a podá dobrozdání své o tom, jakou výši by se měla činže stanoviti. Náklady místního šetření nese s rana ve při své podlehnuvší, jinak erár.

Nepodá-li poplatník ve lhůtě úřadem finančním vytčené přiznání, může být trestán pokutami pořádkovými, po případě uloží se jemu daň domovní z moci úřední.

Nepravá udání nebo zatajení jakékoli, jehož se poplatník v přiznání svém dopustí, trestá se jako přestupek zatajení činže.

VI. Ustanovení všeobecná.

Přiznání daně má být pravidelně podáno a podepsáno svéprávným poplatníkem samým. Za osoby nesvéprávné přiznávají daň jich zákonní zástupcové. S dědictvím soudně neodevzdaným nakládá se co do přiznání daní příslušných právě tak jako se zůstavitelem; dědictví takové zastupuje osoba vedoucí správu majetku, a jí přísluší podávati přiznání za účelem vyměření daně. Dědicové ručí jako za jiné dluhy pozůstalostní také za daně, které byly vyměřeny menší měrou nebo vůbec vyměřeny nebyly, ježto přiznání bylo nesprávně sděláno nebo vůbec opominuto (§§ 262 a 263 zák. ze dne 25. října 1896 č. 220 ř. z.).

Poplatník může se dáti ve věcech berních zastupovati zmocněncem; tento musí se vykázati zmocňovací listinou kolku prostou svědčící na zastupování ve věcech berních. Listina zmocňovací jest kolku prosta jen potud, pokud svědčí právě na zastoupení ve věcech berních.

Náleží-li nějaký podnik podrobený všeobecné dani výdělkové několika spoluvlastníkům, jsou tito povinni udati bernímu úřadu zmocněnce svého, jinak pokládá se každý z nich za zmocněnce ostatních bez dalšího vyzývání úředního. Manžel pokládá se za zmocněnce manželky své (s níž rozveden není), ač-li sám svéprávným jest nebo manželka ve příčině jmění svého není pod kuratelou anebo konečně neopře-li se manželka domněnce této výslovným prohlášením (§ 264 cit. zák.).

Psaní viz Listy.

Ptactvo a ochrana jeho.

I. Jisté druhy opeřenců — zvěř opeřená — smí se honiti a smí býti zabity od osob k honbě oprávněných, za podmínek a obmezení uvedených v zákonech honebních a v zákonech na ochranu ptactva. Na ochranu nehonitelného a ku pěstování půdy užitečného ptactva, zvláště těch druhů, které hubí škodlivý hmyz, jest zůstaveno zemskému zákonodárství vydati příhodné předpisy. V té příčině byly skutečně vydány tyto zemské zákony: pro Čechy zákon ze dne 30. dubna 1870 č. 39 z. z.; pro Moravu zák. ze dne 30. dubna 1870 č. 36 z. z.; pro Slezsko zák. ze dne 30. dubna 1870 č. 34 z. z.; pro Dolní Rakousy zák. ze dne 28. srpna 1889 č. 27 z. z.; pro Rakousy Horní zák. ze dne 30. dubna 1870 č. 24 z. z.; pro Solnohrady zák. ze dne 31. července 1888 č. 7 z. z.; pro Tyroly zák. ze dne 30. dubna 1870 č. 37 z. z. str. 82; pro Vorarlbersko zák. ze dne 30. dubna 1870 č. 39 z. z.; pro Gorici a Gradišku zák. ze dne 11. září 1892 č. 26 z. z.; pro Istrii zák. ze dne 2. září 1870 č. 46 z. z.; pro Štýrsko zák. ze dne 10. prosince 1868 č. 6. z. z. z r. 1869; pro Korutany zák. ze dne 30. listopadu 1870 č. 54 z. z. a ze dne 28. března 1883 č. 11 z. z.; pro Krajinu zák. ze dne 17. června 1870 č. 20 z. z.; pro Halič zák. ze dne 21. prosince 1874 č. 10 z. z. z r. 1875; pro Bukovinu zák. ze dne 30. dubna 1870 č. 23 z. z.

II. Zákony tyto ovládány jsou asi následujícími všeobecnými zásadami:

1. Zapovědčno jest chytati a usmrcovati určité užitečné ptáky, ničení nebo vybírání vajec a hnízd, jakož i konečně hubiti a odstraňovati je. Citované zemské zákony vypočítávají specielně ony druhy ptactva, jež bezpodmínečně zakázáno jest chytati a usmrcovati, tak na př. při neto-